

ชื่อเรื่อง	การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ผู้วิจัย	นางสาวพิมพ์ชนก มณีทัฬห
สังกัด	โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
ปีที่วิจัย	2565

บทคัดย่อ

การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการ ทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- 2) เพื่อสร้างและการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
- 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 46 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ 1) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 2) แผนการจัดการเรียนรู้ โดยบูรณาการ การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ 5) แบบประเมินความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบสมมุติฐานใช้ t-test (Pair) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้มาจากการศึกษาและวิเคราะห์นโยบายแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560-2579 แนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2562-2564 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563-2564 และศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ความต้องการของผู้เรียน ศึกษาความต้องการของครูผู้สอน พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ มีความจำเป็นสำหรับผู้เรียน และสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น

2. ผลการสร้างและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่ 1) ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจและการตั้งคำถามทางภูมิศาสตร์ 2) ขั้นที่ 2 สำรวจและการรวบรวมข้อมูล 3) ขั้นที่ 3 อธิบายและการจัดการข้อมูล 4) ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล 5) ขั้นที่ 5 ประเมินผล การสรุปและตอบคำถาม พบว่า มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 84.03/81.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6870 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 68.70

3. ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า

1) ผลการทดลองเพื่อยืนยันประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.75/81.09 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.7114 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.14 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.50

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ที่เรียนรู้ด้วยการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05

3) ความสามารถทางภูมิศาสตร์ เมื่อเทียบจากเกณฑ์ให้คะแนนระดับคุณภาพ ในภาพรวม อยู่ในระดับดี

4. ผลการประเมินการใช้การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา โดยบูรณาการการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) กับการสอนแบบกระบวนการทางภูมิศาสตร์ เพื่อพัฒนาความสามารถทางภูมิศาสตร์ เรื่อง ภัยพิบัติและทรัพยากรธรรมชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.56